

Անցքը ճշմարիտ էր, հենց այդպես պատահել էր: Բայց Ասլանը, չգիտեմ ինչո՞ւ, յիշեցրեց այդ, որ փոքր-ինչ անթաղաթավարի երեւաց: Որովհետեւ այնտեղ ներկայ գտնուող Շարիֆ-բեկը ջալալիների ցեղապետն էր, որոնք գործել էին յիշեալ անկարգութիւնները: Ասլանը այնպես ձեւացրեց, որ իբր թէ չգիտէ, եւ, երեւի, նրան ակելի խոր խոցելու համար, ակելացրեց.

— Ես այդ բոլոր տեղեկութիւնները հաւաքել եմ, անպատճառ պետք է հաղորդեմ ուր որ յարկն է:

Վերջին խօսքերը ես բոլորովին անթաղաթագիտական համարեցի. ի՞նչ յարկ կար այդ ասելու եւ քուրդ բեկին գրգռելու իր դէմ. նա միթէ՞ կը թողներ, որ նրա թղթերը տեղ հասնէին, կուղարկէր իր մարդիկը, թէ՛ թղթատարին եւ թէ՛ թղթերի հեղինակին կոտորել կը տար ճանապարհների վրայ: Ասլանը մտածում էր մի տեսակ վրէժխնդիր լինել քրդին, որը բաւական չէր, որ նրա մասին մատնութեան նամակ էր գրել փաշային, այլ ինքն եւս անձամբ եկել էր Վան փաշային օգնելու համար, որպէսզի գտնեն կասկածաւոր անձը:

Ասլանի անակնկալ նկատողութիւններից յետոյ երեք հայ «երեւելիները» շտարած կերպով միմեանց երեսին նայեցին, երեւի խօսք էին որոնում քուրդ բեկին արդարացնելու համար: Առաջնորդը նոյնպէս մտատանջութեան մէջ ընկաւ, իսկ փաշան չգիտէր, թէ որպէս պաշտպաներ իր հզօր աջակցին:

Բայց քուրդ բեկը, որպէս քաջ աւագակ էր իր ասպատակութիւնների ժամանակ, նոյնպէս վարպետ կռուող էր երեւում եւ խօսքի բանակռօի մէջ: Նա բաւական սառն կերպով հարցրեց.

— Պարոն բժշկապետ, դուք ո՞ր ճանապարհով անցաք: Լաւ է, որ յիշեալ անկարգութիւնների միջոցին ձեզ որեւիցէ վտանգ չէ պատահել:

Փորձութիւնն սկստեցաւ, մտածեցի ես: Հարցը բաւական խորամանկութեամբ էր դրոած. մեծ երկիւղով սպասում էի, թէ Ասլանը որպէս պետք է դուրս գար դրա միջից: Նա խիստ անփոյթ կերպով պատասխանեց.

— Ինձ հետ վտանգ պատահել չէր կարող, որովհետեւ, ես դեռ Արգրում գտնուած ժամանակ, տեղային ֆրանսիական հիւպատոսը ինձ զգուշացրեց քրդերի այդ ժամանակուայ յուզմունքի մասին եւ նահանգապետից մի բաց հրամանագիր ամեց, որ ամեն տեղ ինձ պահապան ձիաւորներ տան, որքան թողլ եւ պահանջելու լինէի ես: Եւ ես ճանապարհներին միշտ խումբերով ձիաւորներ ունէի ինձ հետ:

— Այդ լաւ էք արել, պարոն բժշկապետ, այդպիսի զգուշութիւններ միշտ պետք են, — ասաց քուրդը, որպէս մի վրդովուած որսորդ, որի գնդակը շեղ-